

Sikkerhet i trafikken – Ruters bærekraftstrategi

Om Ruters arbeid med trafiksikkerhet og hvordan det gir mindre stress for sjåførene, trygge, fornøyde kunder og et mer miljøvennlig kollektivtilbud

Snorre Læggran, plandirektør
Trygg Trafikk, 17. april 2024

Ruter#

Om Ruter

1. Etablert 1.januar 2008 som administrasjonsselskap for kollektivtrafikken i Oslo og Akershus.
2. Ruter planlegger, samordner, bestiller og markedsfører kollektive transporttjenester
3. Ruter er et kompetanseorgan for eierne, for utvikling av et best mulig tilbud
4. Ruter anskaffer transporttjenester – operatørene anskaffer bussene, ansetter sjåførene og gjennomfører oppdraget

Ruters bærekraftsstrategi

FNs bærekraftsmål dreier seg om klima og miljø, sosiale forhold og økonomisk utvikling. Målene er grunnlaget for Ruters bærekraftstrategi.

Som kollektivselskap kan Ruter bidra til en bærekraftig utvikling på flere måter:

- Kollektivtrafikkens løsninger er sentrale når klima- og miljøbelastning fra persontransport skal reduseres
- Gode, inkluderende persontransportløsninger er viktig både for den enkelte og for at samfunnet skal fungere
- Effektiv mobilitet handler om god forvaltning av areal

Etter en omfattende intern prosess definerte Ruter åtte av FNs 17 bærekraftsmål som spesielt relevante for selskapet. Det er mål som Ruter kan påvirke, og områder hvor forventningene fra omverden er spesielt store. Mål 17 «samarbeid for å nå målene» er sentralt fordi forutsetningen for å oppnå resultater. Vi samarbeider med mange ulike aktører, som myndigheter, kunder, eiere, næringsliv, operatører, interesseorganisasjoner og andre mobilitetselskaper.

FNs bærekraftsmål er tett integrert Ruters målhierarki

Tilby attraktiv mobilitet

Bidra til bærekraftige byer og samfunn

Fortjene tillit og oppslutning

Markedsandel

Trafikktutvikling kollektiv

Tilfredshet med kollektivtilbudet

Nytt kundegrensesnitt Tilfredshet ny app

Opplevd bevegelsesfrihet for funksjonshemmede

Utslippsfri 2028

Trafikksikkerhet

Sirkularitet

Opplevd diskriminering

Omdømme i befolkningen

Effektiv økonomisk drift

Betalingsandel

Mindre stress

Bussen er sjåførens arbeidsplass og den må være trygg.

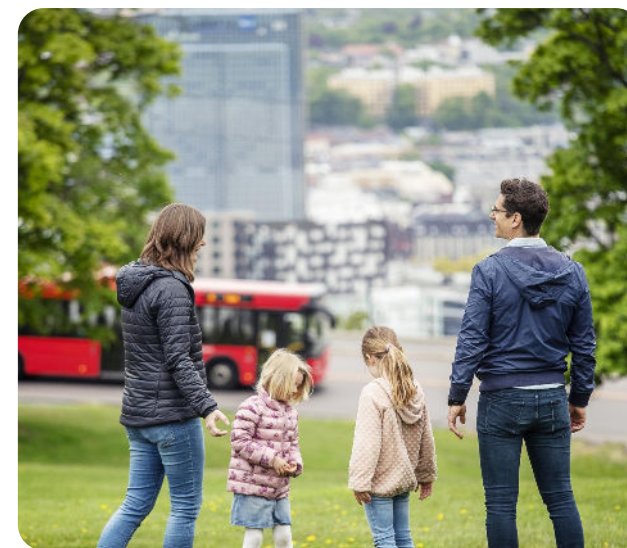
Forskning viser at godt arbeid med trafiksikkerhetskultur gir en mindre stressende arbeidshverdag for sjåførene. Dette gir i sin tur bedre trivsel, lavere sykefravær og bedre rekruttering til yrket.

Fornøyde kunder

Rolig kjørestil er sentralt i arbeidet med trafiksikkerhetskultur. For Ruter er «kjørestil» kundenes klagetema nr. én. Fokus på trafiksikkerhetskultur er derfor et viktig bidrag til mer fornøyde kunder.

Ruters visjon er Bærekraftig bevegelsesfrihet for alle. Rolig kjørestil er et enkelt tiltak. Uten bråstopp og –start blir bussturen bedre for alle, særlig de som er redd for å falle.

Mye bedre for miljøet

Fokus på trafiksikkerhetskultur og rolig kjørestil har mange positive klima- og miljøeffekter:

Lavere drivstoff- og energiforbruk, som i sin tur betyr lavere klimagassutslipp

Mindre dekkslitasje og dermed mindre mikroplast

Færre skader på materiell, som i betyng redusert miljøbelastning knyttet til reparasjon og produksjon og transport av reservedeler

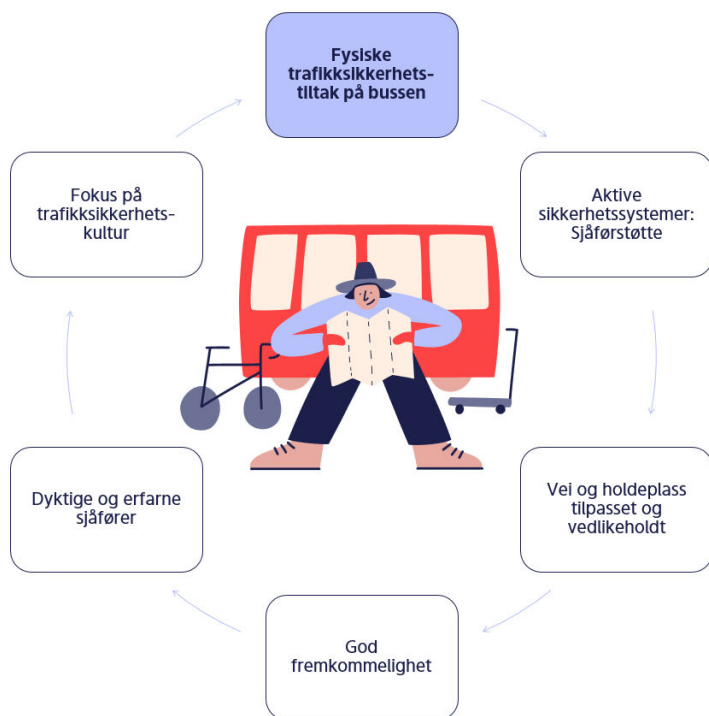
Færre busser på verksted betyr redusert behov for reservebusser.

Hva er en trafiksikker buss?

Fysiske trafiksikkerhetstiltak på bussen

Krav i konkurransen om transporttjenester Follo 2023

Obligatoriske krav

- Kollisjonsbeskyttelse for fører R29
- Underkjøringshinder R93 og R58
- Beskyttelse ved rundvelt R66

Ekstrapoeng for nytenkning, utstyr som gir økt sikkerhet, som

- Forsterket struktur som omgir førerplassen
- Strukturelle forsterkninger som sikrer passasjerer og tekniske installasjoner (batteri)

Utvikling

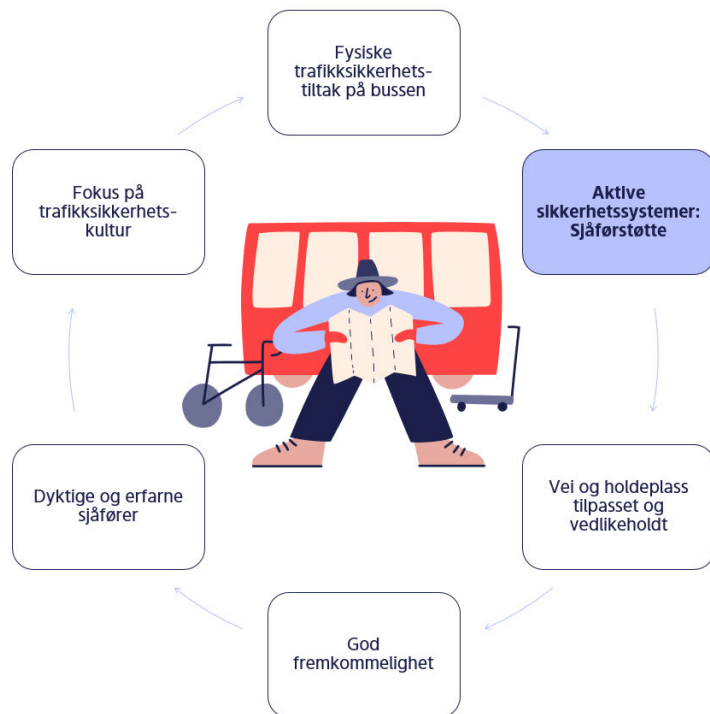
- Ruter utvider gradvis sine obligatoriske krav etter hvert som bransjen kan levere; viktig å opprettholde konkurranse
- R29 ble lovpålagt for førstegangsregistrerte busser i løyvepliktig trafikk fra 1. oktober 2023, Ruter hadde dette som obligatoriske krav i 2020

Dekk

- Dekk skal som hovedregel være piggfrie.
- Hvis operatøren mener piggdekk er nødvendig for å ivareta sikkerheten skal han orientere Oppdragsgiver om dette, og fremlegge risikoanalyse.

Aktive sikkerhetssystemer: Sjåførstøtte

Krav i konkurransen om transporttjenester Follo 2023

Obligatoriske krav

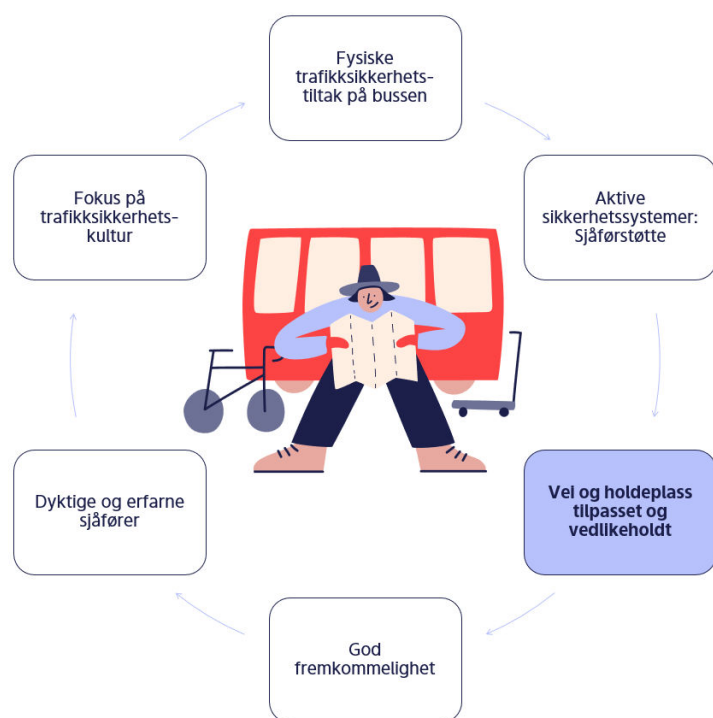
- Mulig å overvåke bussens innside fra førersetet
- 360-graders kamera
- Automatisk aktivert ryggekamera; lydsignal ved rygging
- Dører overvåkes på skjerm
- God oversikt over trafikanter på utsiden av bussen; blindsoner varsler foran og langs sidene på bussen
- som viser og varslere fare
- for kollisjon med kjøretøy, gående og syklende
- Alkolås

Ekstrapoeng for nytenkning, utstyr som gir økt sikkerhet, som

- Filskiftevarsel
- Head-up display
- Elektronisk stabilitetskontroll ESP eller lignende
- Akselerasjonsbegrenser
- Automatisk nødbrems ved farlige situasjoner (aktive systemer)

Vei og holdeplass tilpasset og vedlikeholdt

Ansvarsfordeling

- Det er veieier som har trafikksikkerhetsansvaret for infrastruktur, holdeplasser, veioppmerking, utforming etc.
- Ruter er et bindeledd mellom operatør og veieier, og en pådriver for å endre skilt, oppmerking eller annen infrastruktur med mål om bedre trafikksikkerhet.

Veileder

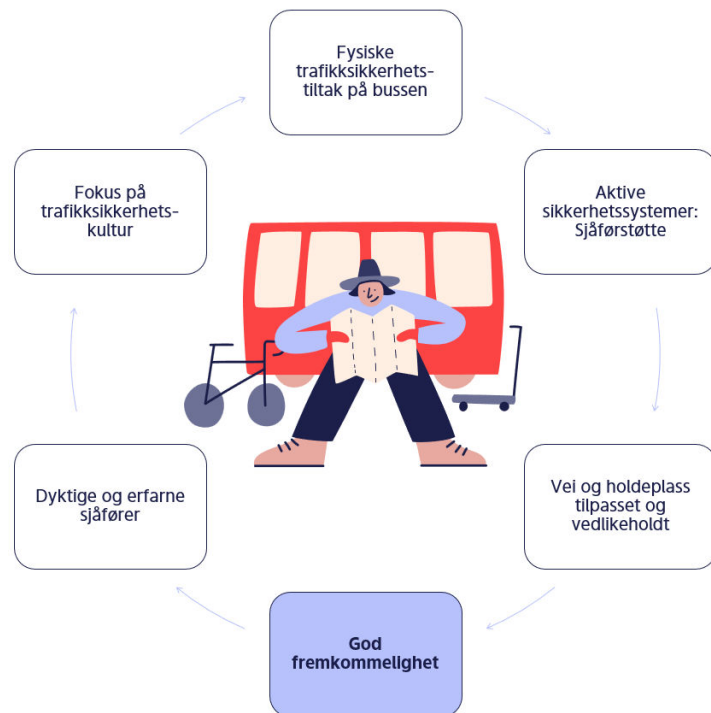
- Ruters veileder for utforming av Ruters holdeplasser (2022)
- gir en detaljert beskrivelse av hvordan holdeplasser skal utformes for å ivareta behovene til kundene, bussjåførene og bussmateriellet.

Bedre tilgjengelighet

- Ruter kartlegger holdeplassene i Oslo for å få tilstrekkelig detaljert informasjon for prioritering av arbeid med forbedret tilgjengelighet for alle, uansett funksjonsevne.
- Sommeren 2023 har prosjektet fått drahjelp av seks sommerstudenter.

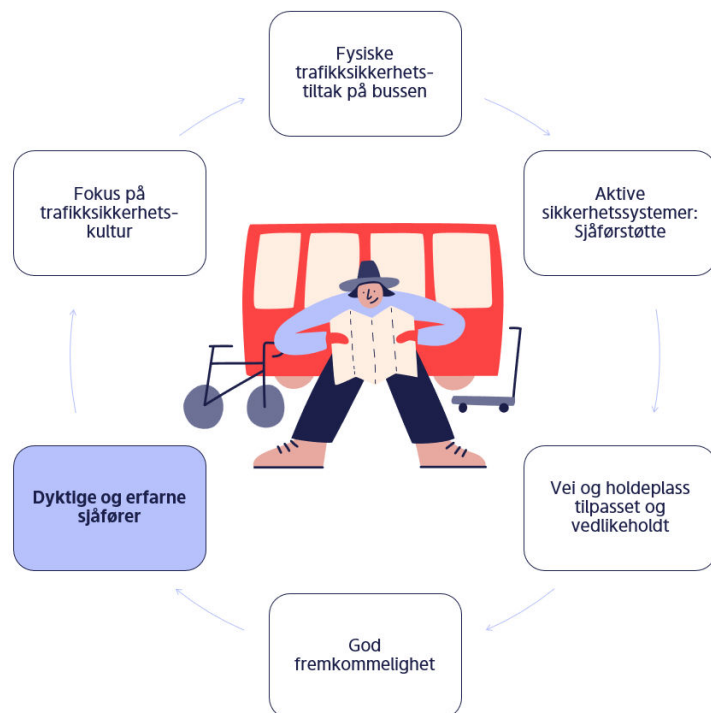
God fremkommelighet

- **God fremkommelighet** er en forutsetning for at kollektivtransport skal være et attraktivt alternativ til privatbilen.
- **Dårlig fremkommelighet** for buss og trikk skaper **stress hos fører** og passasjerer og bidrar til mange uønskede hendelser i trafikken
- Jo færre som velger egen bil, jo lavere belastning på trafikken, og dermed færre hendelser og ulykker
- **Kraftfulle fremkommelighetstiltak**
Dette er mindre tiltak som ikke krever omregulering eller bygging i stort omfang. Tiltakene skal kunne utføres forholdsvis raskt, med mulighet for tilbakestilling dersom de viser seg å ikke fungere etter hensikten. Eksempler:
 - Tilpasning av lyskryss, skilt og veioppmerking
 - Ruteomlegging og holdeplassendringer
 - Endring av parkering og varelevering
 - Etablering av kollektivfelt
 - Forkjøringsrett

Dyktige og erfarne sjåfører

Sjåførens hverdag er full av situasjoner som krever oppmerksomhet. Ruter har utarbeidet et **opplæringsløp sammen med operatørene** som skal gi sjåførene et felles teorigrunnlag og forståelse av ulike kunders behov. Opplæringen omfatter også **trening på utfordrende situasjoner og hendelser**.

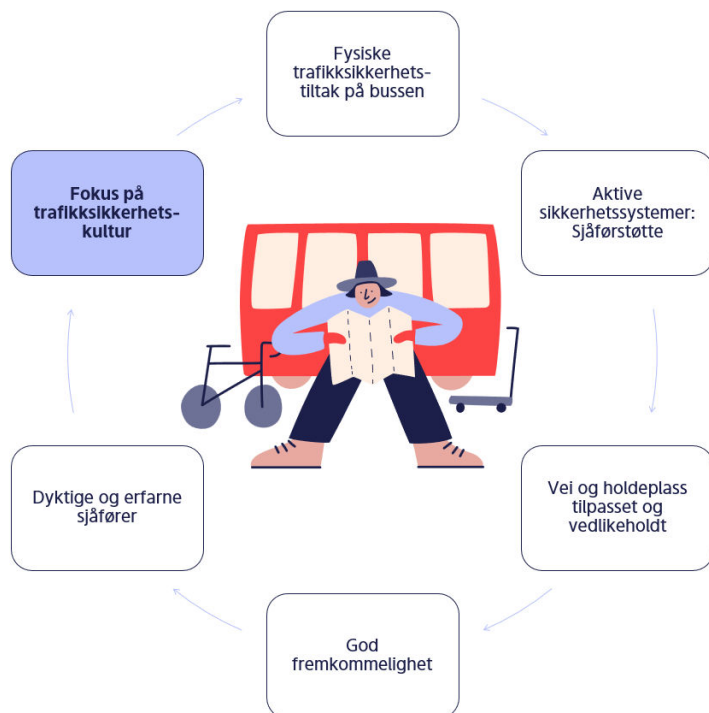
En sentral del av opplæringen er at sjåførene deltar med **erfaringer fra egen hverdag** om hva som er vanskelige situasjoner og hva de trenger for å kunne møte dem på en god måte.

Signaturen på opplæringskonseptet er hode, hjerte og hender:

- Hode: **Kunnskap** - gi sjåførene felles teorigrunnlag
- Hjerte: Forstå **hvorfor** - det menneskelige og empatiske
- Hender: **Trene** og erfare - øve på utfordrende situasjoner

Fokus på trafikksikkerhetskultur

ISO 39001

Ruter krever at operatørene skal være sertifisert etter trafikksikkerhetsstandarden ISO 39001, som er et verktøy for å bygge sikkerhetskultur. ISO 39001 beskriver hva som kreves av et styringssystem for veitrafikksikkerhet og stiller krav til planlegging, gjennomføring og evaluering av prosesser for økt trafikksikkerhet.

IOSS

Ruters Informasjons- og samordningsentral (IOSS) har IOSS har ansvaret for kontinuerlig å overvåke og vurdere trafikksituasjonen for all kollektivtrafikk i Oslo og Ruters område i Viken (tidligere Akershus), inkludert tog. IOSS er ansvarlig for Ruters beredskapstelefon og fungerer som kontaktpunkt ved uønskede hendelser og akutte avvik. Arbeidet forbedres jevnlig, basert på erfaringer etter ulike typer hendelser.

Bedre datagrunnlag

Ruter arbeider for å bedre systemet for innrapportering av hendelser, slik at informasjon fra ulike kilder (sosiale medier; Ruters loggsystem mm) samles på ett sted. Målet er å etablere et best mulig grunnlag for læring og forbedringstiltak.

Dokumentere positive effekter utover trafikksikkerhet

Inspirert av TØIs rapport om positive effekter av økonomisk kjøring for godstransportsjåførere (2020) har Ruter gjennomført et prosjekt, med Transportøkonomisk Institutt (TØI), hvor temaet er sammenhengen mellom systematisk forbedringsarbeid knyttet til trafikksikkerhetskultur og kjørestil og målbare gevinster på flere områder

– som økonomi, trafikksikkerhet, kundetilfredshet, klima og miljø.

Trafikksikre busser: Roten til mye godt

- Trafikksikkerhet må prioriteres fordi det dreier seg om det viktigste vi har - liv og helse
- Trafikksikkerhetsarbeid gir bedre arbeidsdager for sjåførene, mer fornøyde kunder og et vesentlig mer klima- og miljøvennlig kollektivtilbud
- Trafikksikkerhetsarbeid = samarbeid

Ruter#

Les mer i disse TØI-rapportene:

Trafikksikkerhet i busstransport:
En analyse av kravene Ruter stiller til bussoperatørene i
kontrakter (2020)

Sikkerhet og sirkularitet:
Sammenheng mellom økonomi, trafikksikkerhet,
kundetilfredshet, klima og miljø i busstransport (2023)

Safety in bus transport in Europe
Status of safety and discussion of measures benefitting drivers,
passengers and other road users (2023)

